

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1491/2021
02.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Владимир Стојановић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., које заступа пуномоћник Александар Цветановић, адвокат из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., ради својине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2830/2020 од 02.12.2020. године, на седници одржаној 02.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2830/2020 од 02.12.2020. године у делу којим је преиначена првостепена пресуда у ставу другом изреке и одбијен тужбени захтев, као и у делу одлуке о трошковима другостепеног поступка, тако што се одбија као неоснована жалба тужених ББ, ВВ и ГГ и потврђује пресуда Основног суда у Лесковцу П 5966/19 од 24.07.2020. године, у ставу другом изреке и одбија као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2830/2020 од 02.12.2020. године у преосталом делу.

Обавезују се тужени ББ, ВВ и ГГ да тужилци солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 21.500,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 5966/19 од 24.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се према туженима утврди да је власник 1/4 идеалних делова од куће која се састоји од две просторије за становање и подрум и од три помоћна објекта-две штале са подрумима и казанице, све постојеће на кп.бр. ... по ЛН бр. ... КО Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и према туженима утврђено да је тужила власник 1/4 од покретних ствари које чине казан за ракију бакарни, ручне израде, запремине 100 литара, казан за маст бакарни, ручне израде, запремине 100 литара, веш машине марке „...“, циркулар за сечење дрва једнолисни са колицима, две моторне тестере марке „...“ и телевизора марке „...“ ЕИ ..., што су тужени дужни да признају тужилци. Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2830/2020 од 02.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужиле и тужених ББ, ВВ и ГГ и првостепена пресуда потврђена у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се према туженима утврди да је тужила власник 1/4 покретних ствари ближе описаних у овом ставу изреке, што би тужени били дужни да признају тужили. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженима ББ, ВВ и ГГ накнади трошкове другостепеног поступка у укупном износу од 15.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права

Тужени ББ, ВВ и ГГ су поднели одговор на ревизију.

Испитујући дозвољеност ревизије у односу на потврђујући део побијане пресуде применом чл. 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) који се примењује сходно члану 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради утврђења, поднета је 30.05.2006. године. Вредност предмета спора побијаног дела је 10.000,00 динара.

Имајући у виду да се ради о спору у коме побијана вредност предмета спора очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија у овом делу недозвољена применом члана 403. став 3. ЗПП, због чега је на основу члана 413. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући побијану пресуду у преиначујућем делу, којим је одбијен тужбени захтев за утврђење својине на покретним стварима и делу одлуке о трошковима другостепеног поступка, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. сав 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, на коју се неосновано указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је кћерка пок. ЕЕ, која је преминула 1985. године и пок. ЖЖ, који је преминуо 2005. године. Иза смрти пок.

ЖЖ, као његови законски наследници, на наслеђе су позване тужиља и супруга ЗЗ, против које је 30.05.2006. године тужиља покренула ову парницу ради утврђења права својине на покретној и непокретној имовини која је чинила заоставштину пок. ЕЕ, мајке тужиље, стечене у браку са пок. ЖЖ. Раније тужена, сада пок. ЗЗ је преминула 2011.године, па је поступак настављен према њеним правним следбеницима, сада туженим ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ. Утврђено је да су покретне ствари ближе одређене у ставу другом изреке побијане пресуде стечене у браку пок. ЕЕ и пок. ЖЖ и да у уделу од 1/4 представљају заоставштину пок. ЕЕ. Непокретности, и то кућа која се састоји од две просторије за становање и подрума и од три помоћна објекта (две штале са подрумима и казаница), све постојеће на к.п. бр. ... су отуђене уговором о купопродаји од 21.04.2004. године, због чега тужени нису пасивно легитимисани у односу на ову имовину.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев за утврђење права својине у односу на непокретности, из разлога што тужени нису пасивно легитимисани у односу на ову имовину која је отуђена уговором о купопродаји пре подношења тужбе у овој правној ствари, док је усвојио тужбени захтев у делу за утврђење права својине на покретним стварима, закључујући да су покретне ствари у односу на које се тражи утврђење права својине стечене у браку пок. ЕЕ, чији је наследник тужиља, и пок. ЖЖ, из којих разлога у уделу од 1/4 представљају заоставштину пок. ЕЕ, због чега је у овом делу усвојио тужбени захтев, оцењујући као неоснован приговор застарелости истакнут од стране тужених, јер се институт застарелости примењује код наследничких тужби између лица који су претпостављени наследници истог оставиоца, што у конкретном случају није, јер тужени нису наследници пок. ЕЕ.

Другостепени суд је закључио да је првостепена пресуда правилна у делу којим је одлучено о утврђењу права својине на непокретностима, док је у делу одлуке о тужбеном захтеву у односу на покретну имовину закључио да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, те да се у односу на тај део морала применити одредба члана 139. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 52/74...25/82), који је био на снази у време смрти пок. ЕЕ, због чега сада тужиља као наследник због наступеле застарелости права на заоставштину, сходно наведеном члану, неосновано захтева утврђење права својине на имовини која је по основу стицања у браку у време смрти пок. ЕЕ чинила њену заоставштину, због чега је у том делу преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Врховни касациони суд не прихвата правно образложење другостепеног суда у преиначујућем – одбијајућем делу, јер је засновано на погрешној примени материјалног права, на шта се основано указује ревизијом тужиље.

Одредбом члана 139. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 52/74, 1/80, 25/82), прописано је да право наследника оставиоца да захтева заоставштину, застарева према савесном држаоцу за две године од дана од када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година, рачунајући за законског наследника од смрти оставиоцеве, а према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година.

По оцени Врховног касационог суда, првостепени суд је правилно применио цитирани законски пропис, јер се рокови прописани чланом 139.тада важећег Закона о наслеђивању односе само на оне држаоце који ствари заоставштине држе као своје наследство, који државину заснивају на наследно правном основу. У свим другим случајевима када се право наслеђа остварује према лицу које није претпостављени наследник и које ствари држи по неком другом основу, прописани рокови, у којима застарева право захтевати заоставштину не могу се применити. У конкретном случају, тужила је тражила да се према наследницима пок. ЗЗ, супруге пок. ЖЖ, као туженима, утврди да је пок. ЕЕ била сувласник са 1/4 идеалних делова на покретним стварима, те своје право према туженима изводи из права наслеђа иза пок. ЕЕ, која јој је мајка, па с обзиром да се не ради о наследницима истог оставиоца, односно пок. ЕЕ, као и да се ова тужба не може сматрати наследном тужбом у смислу цитиране одредбе члана 139. Закона о наслеђивању, већ својинском тужбом, то није било места примени наведене законске одредбе. Правилан је закључак првостепеног суда да се институт застарелости права на наслеђивање примењује само код наследничких тужби између лица која се као претпостављени наследници истог оставиоца споре о праву на наслеђе. Рокови из члана 139. ЗОН се односе на санаследнике истог оставиоца, у конкретном случају пок. ЕЕ, а не и на трећа лица која нису ни у каквом наследно правном односу било са оставиоцем или његовим наследником, а тужени нису њени наследници, због чега тужила није преклудирана да тражи као једини законски наследник иза пок. ЕЕ оно што је она у тренутку смрти поседовала, те је основан њен тужбени захтев за утврђење права својине у уделу од 1/4 на покретним стварима, ближе одређеним у изреци првостепене пресуде. Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле у том делу основана и преиначио другостепену пресуду, потврђујући првостепену пресуду којом је усвојен тужбени захтев за утврђење права својине у односу на покретне ствари.

На основу члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужила је успела у поступку по ревизији, због чега су на основу чланова 153. став 1, 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, тужени обавезани да тужилци накнаде трошкове ревизијског поступка, који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката у износу од 12.000,00 динара према важећој АТ, као и трошкове судске таксе за ревизију у износу од 3.800,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 5.700,00 динара, према важећој ТТ, у укупном износу од 21.500,00 динара, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић